

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. ij. Quænam ponantur in categoria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

QVÆSTIO III.

De diuisione entis in decem prædicamenta.

Diuisioni entis in substantiam & accidens suppar, & subalternata quodammodo est celeberrima diuisio in categoriis decem, in quibus veluti forulis & scriniis omnium entium digesta series vniuersam exhibet oculis creaturarum rerum varietatem. Dedi eam in Logica rudiori dumtaxat monocromate delineatam, quantum satis erat ad declarandos intellectui thesauros, & quibus operationes suas omnes sine periculo erroris efformaret. Nunc illam ut plenè tradam cum Aristotele, primò dicendum est in genere de diuisione illa entis in genera decem, quas categoriis appellant: secundò de tribus primis categoriis: tertio de relatione: quarto de sex ultimis categoriis. Consideratio autem illa prior categoriarum in genere integra erit, si dicatur quid sit categoria, quid ens categoricum, deinde quamnam entia poni debeant in categoria, postremo quoduplex sit categoria.

SECTIO I.

Quid sit categoria, quid ens categoricum.

Nomen categoriz. **C**ertum est primò, nomen categoriæ significare propriè prædicationem, seu enunciationem; non quidem formaliter sumptam pro actu intellectus aliquid prædicantis, sed obiectinè pro ipsa re quæ prædicatur; ita ut idem sit *κατηγορία*, quod *κατηγορούμενα*, seu prædicatum, id est id quod de aliquibus dicitur; ideoque appellantur categoriæ vulgò prædicamenta.

Definitio categoriz. **C**ertum est secundò, rectè definiri categoriam, *Est series eorum quæ sunt sub aliquo summo genere*: id est, collectio prædicatorum superiorum & inferiorum à summo genere usque ad indiuidua. Voluit nimirum Philosophus, dum instituit categoriis, diuidere ipsum ens in decem veluti classes, in quibus omnia continerentur, saltem creata, quæ rationem entis participarent. Id ut posset assequi, decem genera constituit, quæ minùs latè paterent, quàm ipsum ens, & haberent singula sub se alia genera, species, & indiuidua. Idèò categoria est dispositio & series eorum quæ sunt sub aliquo summo genere, id est summu aliquod genus sub quo multa sunt prædicata communia, quorum vnum est sub alio, ut patebit ex dicendis de linea categorica. In quouis ergo prædicamento veluti materiale sunt res ipsæ, quæ prædicantur: formale autem est ipsa ordinatio in prædicata superiora, media, & infima, quæ habent eundem essendi, & prædicandi modum.

Categoriæ an sint summa genera. Difficultas verò esse potest, vtrum categoriæ assignatæ ab Aristotele sint simpliciter summa genera; sic enim statuunt Suarez, & Fonseca. Sed mihi tamen probabilius videtur cum Scoto, Vasque, Auerſa, decem illas categoriis, quas assignauit Aristoteles, non esse summa genera simpliciter, sed tantum secundum quid. Quia

R.P. de Rhodes curs. Philosoph.

A nomine generis, quod simpliciter summu esse dicitur, significatur genus illud, quod non est sub alio vilo genere vniuoco. Patebit autem ex dicendis, quod accidens vniuocè dici potest de nouem categoriis accidentalibus. Imò corporeum & spirituale conueniunt vniuocè, tum substantiæ, tum accidenti; potest enim corporeum de ambobus dici, & ab illis abstrahi, & eodem modo spirituale præscindi potest. Igitur decem categoriæ non sunt summa genera simpliciter, sed secundum quid tantum, quatenus sub illis singulis alia sunt vera genera.

B Certum est tertio, duas rectè distingui lineas categoricas; altera vocatur recta linea, & est series prædicatorum substantialium à summo genere per genera intermedia descendens vsque ad indiuidua, qualis ista est series: *Substantia, corpus, viuens, animal, homo, Socrates*. Altera vocatur linea transversa, seu lateralis; & sunt differentiæ oppositæ, per quas genera superiora diuiduntur, & constituuntur species, sicut: *Corporeum, incorporeum: animatum, inanimatum*; vnde fit ut tripliciter in prædicamento aliquid dicatur poni, directè, indirectè, reductiue. Directè poni, est poni per se, non ratione alterius; & esse in recta linea categorica: huiusmodi sunt omnia, quæ de indiuiduo prædicantur in quid. Indirectè poni est poni ad latu, & ratione alterius, ad cuius essentiam pertinet; sic enim ponuntur differentiæ omnes diuisiue generum. Reductiue ponuntur ea, quæ non sunt essentialia generibus, aut speciebus, sed cum illis tamen coniuncta sunt. Et hoc saltem modo nihil est quod non ponatur in categoria, ut mox patebit.

Dux lineæ categoricæ.

Tripliciter aliquid est in categoria.

SECTIO II.

Quenam ponantur in categoria.

Cum tribus, ut dixi, modis aliquid ponatur in categoria, de iis solum hic quaeritur, quæ directè ponuntur; quid nimirum exigatur ut res aliqua in directa ponatur linea categorica: Vbi primò difficultas est, quamnam entia creata sic collocentur: deinde, vtrum ens etiam increatum in ea debeat includi.

§. I.

Quenam entia creata directè ponantur in prædicamento.

Dico primò, in prædicamento sola poni entia realia; entia per se, vel per accidens ordinata; entia completa, & concreta metaphysica: entia rationis, aggregata per accidens, entia incompleta, & abstracta metaphysica, locum non habere in linea recta prædicamentali. Quatuor igitur sunt conditiones, ut vides, necessariae ad locandum ens in prædicamento.

Conditiones quatuor.

E Prima est realitas, quia prædicamenta diuisiones sunt entis realis in plura genera; ens autem rationis pertinere non potest ad diuisiones entis realis: ergo nec ad prædicamenta. Imò categoria est aliquid commune vniuocum; patet autem, quod enti reali, & enti rationis nihil est commune vniuocum.

Realitas.

LLI ; Secunda

Ens per se.

Secunda conditio, ut sit ens per se, vel certe ens ordinatum per accidens. Ens per se dicitur illud, quod non habet nisi unam essentiam unius prædicamenti, ut *homo*. Ens per accidens illud est, quod coalescit ex pluribus in suo genere completis, ut aceruus lapidum: vel quod constat ex rebus diversorum prædicamentorum, ut homo albus constat ex substantia & qualitate. Rursus autem ens per accidens aliud est ordinatum per accidens, quod constat ex rebus habentibus aliquem ordinem inter se, ut scientia totalis; aliud aggregatum, quod constat ex rebus completis nullum habentibus inter se ordinem, vel ad aliquid unum, ut aceruus lapidum. Itaque aggregatum per accidens cum non sit propriè unum ens, sed simpliciter plura entia, non potest esse ratione sui, sed tantum ratione partium in categoria; alioqui esset infinitus numerus categoriarum, cum innumera fieri possint aggregata per accidens; sic enim navis, domus, exercitus, ciuitas diuersa essent prædicamenta. Ens autem per accidens ordinatum est reuera unum, quales sunt habitus, species impressæ, & alia huiusmodi; idè sunt in prædicamento.

Instantia.

Instantis, domum, ciuitatem, nauim, exercitum, esse entia per accidens per se ordinata, cum habeant unam definitionem: sunt autem inter sex categorias aliqua sine dubio entia per accidens, constantia ex rebus diversorum prædicamentorum; habitus enim constat ex panno, & tali figura. Imò quantum, & quale sunt entia per accidens ab Aristotele numerata inter categorias.

Respondeo entia per accidens ordinata per accidens non poni ab Aristotele inter categorias, quia illa esse possunt innumera: sed entia dumtaxat per accidens per se ordinata locum habere in categoriis, nimirum ea quæ non ex sola voluntate hominum, sed ex sua natura ordinem habent. Domus autem, ciuitas, exercitus, per solam hominum voluntatem ordinata sunt; non autem habitus & species, etiam si scientiarum distinctio ab hominibus sit adinuenta. Nulla ex sex ultimis categoriis est ens per accidens, neque constant ex rebus diversorum prædicamentorum, quia non sunt prædicamenta nisi secundum id quod superaddunt aliis prædicamentis. Quantum & quale nego esse prædicamenta, sed quantitatem & qualitatem.

Ens completum.

Tertia conditio categoriarum est ut sint entia completa. Dicitur autem ens completum illud, quod non ordinatur ad constitutionem entis per se, vel certè de illo in quid prædicatur. Duo enim genera sunt entis completi: aliud simpliciter est completum, seu physicè, quod ad nullius entis per se constitutionem pertinet, ut *hic homo*, *hæc albedo*; nam etsi utrumque possit esse pars entis per accidens, neutrum tamen potest esse pars entis per se, id est unius essentia. Aliud est ens completum dumtaxat secundum quid, seu metaphysicè, quod prædicatur in questione *quid est*, de eo quod est ens completum, ut *animal*. Vbi aduerte, sola indiuidua esse entia simpliciter completa, quia non ordinantur ad constitutionem vllius entis per se, ad quam tamen alia qualibet entia ordinantur. Ens incompletum dicitur illud, quod ordinatur ad constitutionem alterius entis per se, vel de eo non prædicatur in quid: huiusmodi sunt partes compositi physici, materia & forma, partes integrales, differentia omnes diuinae generum, quæ non prædicantur in quid. Sola

igitur entia completa, vel simpliciter, vel secundum quid locum habent in categoriis; quia illa sola in recto, & in quid prædicantur de indiuiduis.

Instantis, videri omnino, quod differentia non sunt minus entia completa, quam genus, quia æquè sunt tota potentialia, & prædicantur ut tota, cum abstrahantur abstractione vniuersali.

Respondeo necesse esse ad rationem entis completi, ut prædicetur in quid de inferioribus, alioqui etiam si abstrahatur abstractione vniuersali, non est tamen totum potentiale, nisi materialiter, & per accidens, quia est totum connotatiuum, quod dicit totum ut subiectum; atque adeo prædicatur ad modum accidentium; huiusmodi verò sunt differentia. At verò genus est totum potentiale formaliter & per se, quia est totum absolutum, quia prædicatur in quid, & non dicit totum per modum subiecti. Differentia ergo dicit totum, sed materialiter, & tanquam accidens; genus autem dicit illud formaliter, & per se, licet potentialiter & confusè.

Quarta conditio entis categorici est ut sit concretum, vel certè ut non sit abstractum metaphysicum, cuiusmodi sunt animalitas, coloreitas; quia scilicet in prædicamento substantia sola ponuntur concreta, animal v. g. non animalitas: nam abstracta substantialia simpliciter incompleta sunt, cum sint partes entis per se, totius nimirum substantialis, quod necessariò dicit essentiam & suppositum: abstracta non dicunt suppositum: ergo incompleta sunt, atque adeo non sunt categorica. Neque par est ratio de prædicabilibus, in quibus ponuntur abstracta substantialia; cum hæc v. g. prædicatio sit specifica, *Hæc animalitas est animalitas*. Dispar, inquam, ratio est, quia in prædicamentis quæcumque ponuntur, completa sunt, non quæcumque ponuntur in prædicabilibus.

In prædicamentis verò accidentalibus non ponuntur concreta, quæ sunt entia per accidens, ut dixi; neque abstracta metaphysica, sed sola abstracta physica: v. g. non ponitur coloreitas, sed color. Abstractum metaphysicum est forma, quæ præcisè in suo conceptu excludit omne contrahens, v. g. albedineitas. Abstractum physicum illud est, quo significatur forma abstrahens à subiecto, non tamen à differentiis specificis, quæ includit, ut sunt color, qualitas, quantitas; color enim licet nullum dicat subiectum, confusè tamen dicit colores omnes. Hæc abstracta non possunt esse nisi accidentia, neque sunt purè abstracta, cum significant formas contrahentes; neque purè concreta, cum auulsa quodammodo sint à subiectis; sed prædicari tamen possunt de inferioribus: dicitur enim, *Albedo est color*: quod non habent abstracta metaphysica; non enim dicitur, *Animalitas est humanitas*. Cum ergo abstracta physica completa sint, poni debent in categoria, non autem abstracta metaphysica.

Instantis. Ideo albedo est completa, quia constat ex genere & differentia, humanitas constat ex genere & differentia: ergo humanitas est ens completum. Deinde ens categoricum prædicari debet de indiuiduo directè, quod est prima substantia: abstracta accidentium non prædicantur de prima substantia, sed sola concreta: ergo sola concreta ponuntur in categoria, non autem abstracta.

Resp. albedinem non ideo tantum esse comple-

tam, quia constat ex genere & differentia: sed quia licet ordinetur ad componendum ens per accidens, non ordinatur tamen ad componendum ens per se. Humanitas autem licet constet ex genere & differentia, incompleta tamen est, quia ordinatur ad componendum ens per se. Deinde nego ens categoricum prædicari necessarium debere de prima substantia, sed satis est quod ordinem dicat ad primam substantiam. Etiam si verum sit quod per modos prædicandi de prima substantia colligatur à posteriori numerus prædicamentorum.

§. II.

Verum ens increatum sit in prædicamento.

Sensus controversiæ huius inter Scholasticos scelestissima, iste solum esse potest, verum Deus sit sub genere aliquo vniuocho, quod prædicari possit in quid, tum de Deo, tum de creaturis: siue, quod idem est, verum Deus habeat genus & differentiam, ex quibus tanquam ex partibus metaphysicis componatur.

Ratio ergo dubitandi est primò, quia illud est verum genus commune Deo & creaturis, quod prædicari potest in quid de Deo, & de creaturis: ratio substantiæ, & ratio spiritus, huiusmodi sunt: ergo illa sunt genera communia Deo & creaturis.

Secundò substantia prædicamentalis non est aliquid vniuocum, sed analogum; nam corporeitas & spiritualitas cum sint formaliter aliquid substantiale, non autem accidentale, includunt rationem substantiæ, quæ proinde ab illis non abstrahit, neque vniuoca dici potest: ergo ut Deus sit in prædicamento, non requiritur vniuocatio.

Tertiò illa sunt vniuoca, quæ sunt omnino eadem in aliqua ratione significata per nomen: sed Deus & creatura sunt omnino idem in ratione substantiæ abstractæ: ergo ratio illa substantiæ communis est respectu Dei & creaturæ.

Dico secundò, Deum, & omnia quæ in Deo sunt, in nullo prorsus esse prædicamento, atque adeò nullum in eo esse proprium genus, nullam propriè dictam differentiam; sed solum & purissimam essentiam, in se solitariam, & ab omni creaturarum rerum societate omnino liberam. Ita docent cum S. Thoma 1. part. quæst. 3. art. 5. Theologi fecerunt omnes, quibus etiam præuere plurimi sancti Patres: v. g. expressissimè Augustinus lib. de cognitione vera vita, cap. 3. Clemens Alexandrinus lib. 3. Stromatum, cap. 5. probans Deum esse ineffabilem, Cassiodorus in Psalm. 2. Anselm. in monologio, cap. 26. & alij mox citandi.

Ratio enim primò est infinitas ipsa Dei: ens enim omne categoricum constat ex genere & differentia, quod est simpliciter infinitum: infinitas Dei non constat ex genere, & differentia: ergo illa non est ens categoricum. Probatur minor; si enim ens simpliciter infinitum constaret ex genere & differentia, vel solum genus esset infinitum essentialiter, vel differentia sola, vel utrumque, vel neutrum. Si genus est infinitum: ergo includit differentiam. Si differentia: ergo includit genus, quod absurdum est; infinitum enim includit omnem perfectionem. Si utrumque infinitum est: ergo se inuicem includunt. Si neutrum: ergo Deus non est infinitus essentialiter; ex finitis enim fieri non potest nisi finitum.

Hanc autem rationem videtur indicare voluisse S. Maximus apud Cypariss. decade 10. cap. 8. Nihil est, inquit, eorum quæ sunt, non circumscriptionem; quoniam neque liberum à prædicamento: solus Deus est extra prædicamentum, & idcirco ab omni circumscriptione liber, utpote infini in infinitum celsior omni substantiâ, & mente, & ratione, & intelligentiâ. Et Cyillus lib. 1. de Trinitate. Omnino sub genere & differentia diuinitas non est.

Secunda ratio est actus puritas. In Deo nulla est potentia receptiua, etiam per rationem: sed omne genus, saltem per rationem recipit differentiam; genus enim est potentia, differentia verò est actus: ergo in Deo nullum est genus. Imò quidquid conuenit Deo, includit essentialiter esse actuale, alioqui esset in potentia ad esse: hoc non potest conuenire creaturæ potenti: ergo nihil commune potest esse, saltem vniuocè Deo & creaturis. Simile duci potest argumentum ex esse per essentiam, ratione cuius existentia est de intrinseco conceptu omnium quæ sunt in Deo; unde argumentor. Omnis ratio essentialis præscindens ab esse, non conuenit Deo: sed omne genus categoricum præscindit ab esse, alioqui non conuenit creaturis: ergo genus categoricum conuenire Deo non potest.

Tertia ratio est summa vnitas Dei propria. Si Deus esset sub genere vniuoco categoriæ, natura eius esset vniuersalis, possetque de pluribus prædicari: consequens illud absurdum est; Deus enim est essentialiter vnum, & indiuiduum: ergo Deus non est sub categoria.

Quartò, substantia, quatenus communis est Deo & creaturis, non est vniuoca; nam ad vniuocationem, ut sæpe monui, requiritur ut perfectè abstrahatur ratio communis à differentiis: ratio autem substantiæ non potest abstrahi perfectè à differentia propria Dei, quæ includit essentialiter omnem perfectionem: ergo non est vniuoca Deo & creaturis.

Ad primam resp. Illud esse verum genus, quod in quid prædicari potest vniuocè de Deo & creaturis; si autem in quid prædicetur solum analogicè, non est verum genus categoricum, de quo loquimur. Ratio substantiæ, ratio spiritus, & alia omnia, quæ conuenire Deo possunt & creaturis, non sunt nisi analogicè communia.

Ad secundam respondeo; corporeitatem & spiritualitatem, cum sint solum differentia incompleta, non esse in prædicamento substantiæ; quamuis enim substantia communis non sit analogicè, proptè abstrahit à substantia completa & incompleta; est tamen communis vniuocè, proptè significat substantiam completam, quæ sine dubio abstrahit ab omnibus differentiis.

Ad tertiam sæpe dictum est in superioribus; rationem communem vniuocam esse debere omnino eandem in statu abstractionis, tum contractionis; non sufficere autem ut sit eadem in statu abstractionis, ut patet ex dictis de conceptu entis. Esto igitur ratio substantiæ, proptè est communis Deo & creaturis, esse potest eadem in statu abstractionis, sed in statu contractionis semper est diuersa, cum differentia Dei necessariò illam includat.

Deus igitur extra omnem est categoriam, & supra omne id quod creaturis conuenire potest, utpote in infinitum celsior omni substantiâ, & mente, & ratione, & intelligentiâ: prædicamenta

videlicet

Actualitas.

Vnitas Dei.

Vniuocatio.

Solutio difficultatum.

Triplex dubitandi ratio.

Conclusio negativa.

Infinitas.

videlicet classes sunt exitum: proprium autem mediastinorum est vocari ad censum: nescit Imperatorum nomen classiariorum tributa persolvere. Categoriae carceres sunt, quorum nec dilatarum angustia possunt, nec amplitudo imminui: sed infinitas contineri custodia non potest, nec termino ullo claudi. Summa genera sunt categoriae: omnino sub genere & differentia diuinitas non est, inquit nuper Cyrillus. Poterit enim eiusdem nobiscum generis esse Deus, qui consors esse non potuit seruitutis? Licuerit sane Romano quondam laudatori, Traianum Principem vnum vocare de multis. *Imperaturus omnibus*, inquit, *eligi debet ex omnibus*. At Principis Dei alia longè ratio est, quem vnum imperantem omnibus, summa vnitas vnum esse vetat ex omnibus, summa puritas vnum esse negat de pluribus, summa infinitas vnum facit esse sine omnibus. Concludo cum Theoriano in legatione: Deus vltimasubstantialis est, & supra omnem positus essentiam, & si quid his vltius est.

SECTIO III.

Quotuplex sit categoria.

Diuisionem entis in decem prædicamenta factum esse ingenij Aristotelici, multi asserunt cum Auerroe, alij Archytam Tarentinum primum autorem esse celeberrimi huius numeri volunt cum Iamblico. Amplexi deinceps sunt denarium illum, & suo pretiosum suffragio effecerunt omnes eruditi, etiam Catholici Doctores, Augustinus in suis categoriis, Damascenus in Dialectica, Isidorus, & plures alij.

Sed reuocarunt tamen distinctionem hanc ad examen, & longo iam senio confirmatam auctoritatem, septem peccatorum mortalium ream suo iudicio condemnarunt iuniores quidam Philosophi, partim fortasse attendentes quot Doctores, imò quot soles, suo illo austero, ne dicam præcipiti, rigore obsecrate niterentur. Ego maiori cum reuerentia, tot Doctorum hominum canos veneror, amplector doctrinam, prudentiam miror, & tria statuo: primum, an commodè diuiserint decem categorias: secundò, an ponere illi rigorosè potuerint plures quàm decem: tertio, an potuerint etiam ponere pauciores.

Ratio dubitandi.

Ratio enim dubitandi esse potest, quia sicut vnicum prædicamentum substantiæ, sic vnicum potuit esse prædicamentum omnium accidentium: vel certè sicut nouem prædicamenta sunt accidentium, sic plura excogitari poterunt prædicamenta substantiarum; erit enim substantia spiritalis, rationalis, sensitua, &c. Imò facilius & verior esse potuit diuisio entis in substantiam & accidens: est ergo vitiosa hæc diuisio, præsertim cum facile fuerit alia excogitare genera, in quæ accidens posset diuidi.

Commoda est diuisio.

Dico primum, commodè omnino ac rectè decem numerari prædicamenta, substantiam, quantitatem, qualitatem, relationem, ubi, quando, actionem, passionem, situm, esse, habere.

Ratio affertur ab Aristotele, quia tot constitui commodè possunt categoriæ, quot sunt modi vniuersi, & primum diuersi essendi & prædicandi de prima substantia: decem sunt illi modi; vel enim illi pertinent ad questionem *quid est*, & est substantia; vel ad questionem *quantum est*, & est quantitas; vel ad questionem *quale est*, & est

A qualitas; vel *quid respicit*, & est relatio; vel *quid agit*, & est actio; vel *quid patitur*, & est passio, vel *in quo loco est*, & est ubi; vel *quo tempore est*, & est quando; vel *quomodo situm est*, aut *quomodo vestitum*, & sunt situm esse, & habere: ergo comoda est diuisio in decem prædicamenta, cum per eam cognoscatur plenissime quid, quantum, quale, ad quid, quo loco, quo tempore, quid agat, quid recipiat, quo situ, quo habitu completum aliquod indiuiduum. Imò à priori hæc sit ratio, quia diuisio entis, si habuisset pauciora membra, fuisset obscurior; si habuisset plura, fuisset molestior.

B Dico secundò diuisionem hanc non ita esse rigorosam, ut plura quàm decem non potuerint poni prædicamenta.

Ratio est, quia cum pleraque prædicamenta accidentalia denominationes tantum sint extrinsecæ, potuerunt alia plures excogitari, quæ pari iure novas constituerint categorias; esse amatum, esse cognitum, esse honoratum, esse Canonicum, esse Medicum, esse Doctorem, esse Regem, habere uxorem, & alia huiusmodi, quibus difficile inueniatur locus in decem prædicamentis; non enim sunt quantitates, aut qualitates, aut relationes, &c. Similiter esse liberum, esse bonum aut malum, esse dominum, esse seruum, loqui, dormire, vigilare: nulli ex enumeratis categoriis possunt tribui, neque sunt minùs complete denominationes quàm alia.

C Dico tertio, potuisse quoque in rigore pauciora poni prædicamenta, quàm decem.

Ratio est, quia substantia completa & accidens completum duo sunt genera vniuersa: ergo ens in illa duo diuidi potuit prædicamenta. Probatur antecedens. Illud vniuersum est, quod neque includit differentias contrahentes, nec in illis includitur: huiusmodi sunt substantia & accidens; cum enim differentia, tum substantia, tum accidentis incompletæ sint, implicat ut contineantur in illis rationes completæ, tum substantia, tum accidens: ergo potuerunt substantia & accidens esse duo tantum prædicamenta, non enim affert potest ratio, cur differentia substantiales sint incompletæ in ratione substantia, non autem differentia accidentis.

D Instabis primum, si vniuersum est accidens completum, quia contineri non potest in suis differentis incompletis, similiter ens completum erit vniuersum, quia non potest contineri in differentis incompletis.

Resp. differentias entis esse completas in ratione communissima entis, quia cum ratio entis sit omnium prima & transcendens, immediatè opposita non enti, non potest in ullo reperiri, quin tota reperiat; alioqui si esset aliquid, in quo non tota reperiretur, illud non esset omnino ens, sed esset partim ens, partim non ens. Hoc autem non reperitur in differentiis substantia & accidentis, quæ sunt incompletæ.

E Instabis secundò. Illud est completum in ratione substantia & accidentis, cui conuenit tota definitio conceptus, & tota definitio substantia & accidentis: sed tota definitio substantia conuenit differentiis substantialibus; & tota definitio accidentis, conuenit differentiis accidentalibus: ergo ille complete sunt.

Resp. negando totam Definitionem substantia complete, quæ scilicet ad compositionem alterius prædicatur in quid, conuenire differentiis accidentis